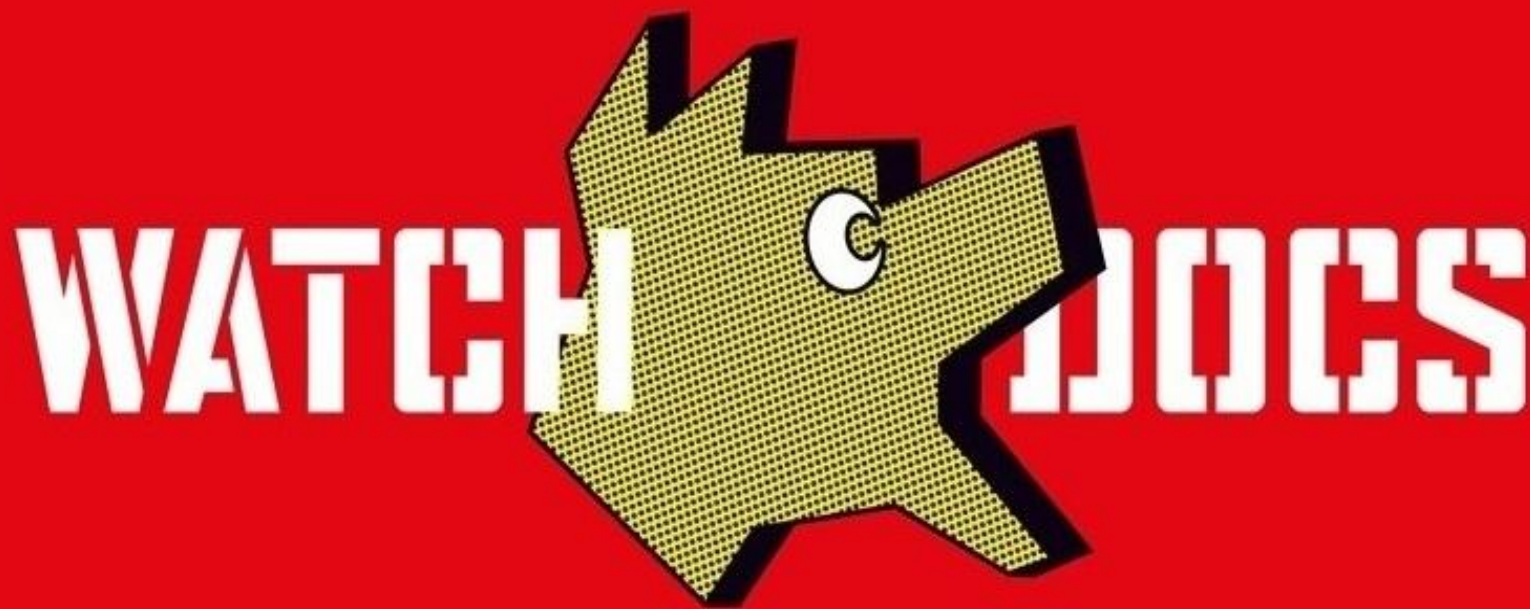

14. OBJAZDOWY FESTIWAL FILMOWY WATCH DOCS. PRAWA CZŁOWIEKA W FILMIE
CIESZYN 2016
PROGRAM

www.watchdocs.pl

Facebook: Watch Docs – Cieszyn

WATCH DOCS to w chwili obecnej jedna z dwóch największych na świecie imprez filmowych poświęconych prawom człowieka prezentujących filmy dokumentalne, w których zaangażowanie na rzecz praw jednostki łączy się ze sztuką filmową. Każdego roku na festiwalu pokazywanych jest blisko siedemdziesiąt światowej klasy filmów, które w Polsce ogląda łącznie ponad kilkadziesiąt tysięcy widzów. WATCH DOCS jest również najstarszym festiwalem filmów dokumentalnych organizowanym w Warszawie – pierwsza edycja festiwalu odbyła się w 2001 roku.

WATCH DOCS to festiwal, na którym co roku można obejrzeć kilkadziesiąt premierowych pokazów i uczestniczyć w kilkunastu spotkaniach ze światowej sławy dokumentalistami. To tu swoje polskie premiery miały nowe filmy takich twórców, jak: Errol Morris, Raymond Depardon, Kim Longinotto, Avi Mograbi czy Alex Gibney, a master class poprowadzili między innymi legenda dokumentu – Frederick Wiseman oraz znakomity brytyjski filmowiec – Sean McAllister.

WATCH DOCS to spotkania i dyskusje panelowe z udziałem ekspertów, obrońców praw człowieka, publicystów i polityków. W debatach organizowanych w ramach festiwalu udział wzięli między innymi Sergiej Kowaljow, Aleksander Milinkiewicz, Ludmila Aleksiejewa, Tadeusz Mazowiecki, Ewa Łętowska, Wiktor Osiatyński, Andrzej Rzepiński czy Janina Ochojska.

WATCH DOCS to platforma programowa i organizacyjna dla festiwalu objazdowego, wideotek uniwersyteckich i szkolnych klubów filmowych WATCH DOCS oraz strategiczny partner wspierający festiwale filmów o prawach człowieka na Ukrainie (Docudays.ua) i na Litwie (Ad Hoc. Inconvenient Films). WATCH DOCS to także WATCH DOCS jeden z członków – założycieli Human Rights Film Network.

WATCH DOCS to ruch społeczny. Co roku w organizację międzynarodowej odłony festiwalu zaangażowanych jest ponad stu wolontariuszy. Po międzynarodowym WATCH DOCS, organizowany jest festiwal objazdowy, który powstał i rozwija się wyłącznie w wyniku inicjatyw oddolnych ludzi i instytucji z całej Polski. W 2014 roku festiwal objazdowy odbył się w blisko 40 miastach.

WATCH DOCS to wspólne przedsięwzięcie wiodącej polskiej organizacji obrony praw człowieka – Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, największego w Europie Środkowej i Wschodniej interdyscyplinarnego centrum sztuki – Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski w Warszawie i Społecznego Instytutu Filmowego – organizacji specjalizującej się w promocji zaangażowanego społecznie filmu dokumentalnego. **Na przestrzeni 10 lat do trzech głównych organizatorów dołączyło ponad siedemdziesięciu partnerów z całego kraju – współorganizatorów festiwalu objazdowego.**

WATCH DOCS to przedsięwzięcie wspierane przez najważniejszych polskich i europejskich mecenasów sztuki filmowej i kultury praw człowieka. Wśród sponsorów festiwalu znaleźli się między innymi: Instytut Społeczeństwa Otwartego (Open Society Institute, New York), Komisja Europejska, Polski Instytut Sztuki Filmowej, Rządowy Program – Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Mechanizm Finansowy EOG i Norweski Mechanizm Finansowy, Biuro Kultury M. St. Warszawy, ambasady Holandii, Francji, Kanady, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Szwajcarii, Norwegii i Finlandii.

Zapraszamy na cieszyńską edycję Objazdowego Festiwalu Filmowego WATCH DOCS. Prawa Człowieka w Filmie

Uniwersytet Śląski, sala 02 (ASK)

PONIEDZIAŁEK, 11.04.2016, 10:00

PUNKT WYJŚCIA

reż. Michał Szczęśniak (Polska 2014, 26')

+ dyskusja z **dr hab. Anną Gomółą** (Uniwersytet Śląski)

Skazana dziewczyna opiekuje się chorą starszą panią.

Aneta „zawsze miała wszystko”. Zrozumiała, co straciła, dopiero za murami więzienia, gdzie odsiaduje wyrok za morderstwo. W filmie Michała Szczęśniaka poznajemy Anetę z nieoczekiwanej strony – jako troskliwą i empatyczną opiekunkę w domu spokojnej starości. Opieka nad chorą od dzieciństwa panią Heleną staje się dla Anety czymś więcej niż obowiązkową pracą społeczną. Starsza pani staje się jej naprawdę bliska. Michałowi Szczęśniakowi udało się nie tylko znaleźć bardzo mocną historię, ale również w fenomenalny sposób opowiedzieć ją językiem filmowym. Resocjalizacja w jego dokumencie nie jest abstrakcyjnym pojęciem – to autentyczna ludzka historia z ogromnym ładunkiem emocjonalnym. Czy odbycie kary rzeczywiście oznacza "wyjście na wolność"? Czy jest punktem wyjścia nowego życia, czy powrotem do punktu, w którym dokonało się zbrodni i początkiem dalszego „odsadywania wyroku”, tyle że na wolności?

Uniwersytet Śląski, sala 02 (ASK)

PONIEDZIAŁEK, 11.04.2016, 10:40

WSZYSTKO JEST MOŻLIWE

reż. Lidia Duda (Polska 2013, 54')

+ dyskusja z **dr hab. Anną Gomółą** (Uniwersytet Śląski)

Projekcja z audiodeskrypcją dla osób niewidomych i słabowidzących

Życie nie kończy się po siedemdziesiątce - historia pani Teresy, która rusza w świat autostopem.

Bohaterka nowego dokumentu Lidii Dudy, autorki rewelacyjnych Uwikłanych, to na pewno postać niezwykła. Starsza pani, która w wieku 70 lat zaczęła jeździć autostopem i nie znając praktycznie żadnego języka obcego zwiedziła pół świata, a na dodatek wróciła do rodzinnego domu z młodszym o kilkadziesiąt lat kochankiem, zdecydowanie odbiega od stereotypu prowincjonalnej emerytki. Ukazana częściowo w filmie bałkańska eskapada pani Teresy udowadnia, że świat może otworzyć się przed każdym, kto ma otwartą głowę. Wszystko jest możliwe to film o przekraczaniu granic w sensie dosłownym i metaforycznym, ale jego twórcy traktują swoich bohaterów z ogromnym szacunkiem. Nie ma tu pogoni za sensacją, a jedynie wytrawna obserwacja, podkreślona znakomitą montażem. Dzięki przemyślanej konstrukcji ten świetny dokument stopniowo odsłania przed widzami kolejne warstwy opowiadanej historii i motywacje bohaterów. I zmusza nas do nieustannego rewidowania początkowych założeń.

Świetlica Krytyki Politycznej „Na Granicy”

PONIEDZIAŁEK, 11.04.2016, 17:00

KATASTROFA NA MORZU

reż. Morgan Knibbe (Holandia 2014, 15')

+ dyskusja z **Maurycym Kulakiem** (Amnesty International)

Katastrofa łodzi z migrantami u wybrzeża Lampedusy.

3 października 2013 roku w pobliżu włoskiej wyspy Lampedusa zatонуła łódź przewożąca 500 Erytrejczyków. Utonęło ponad 360 osób. Abraham, jeden z ocalałych, na pełnym wraków łodzi nabrzeżu opowiada o tragicznych doświadczeniach. Tymczasem port ogarnia coraz większy chaos, gdy setki trumien ładowane są na wojskowy statek. Siłą wyrazu tego krótkiego dokumentu podkreśla jeszcze jego celnie dobrany styl wizualny.

Świetlica Krytyki Politycznej „Na Granicy”

PONIEDZIAŁEK, 11.04.2016, 17:20

POKAŻCIE TO WSZYSTKO ŚWIATU

reż. Andrea Deaglio (Włochy 2015, 55')

+ dyskusja z **Maurycym Kulakiem** (Amnesty International)

Medialny cyrk wokół kryzysu migrancko - uduchotwórczego - studium przypadku.

Andrea Deaglio prezentuje w swoim filmie studium konkretnego epizodu uchodźczo-migranckiego kryzysu w Europie. Nie siląc się na uogólnienia, chłodnym okiem obserwuje jeden dzień w Ventimiglia – nadmorskim miasteczku na granicy włosko-francuskiej, w którym utknęło kilkuset afrykańskich migrantów. Determinacja przybyszy, gotowych rzucać się ze skał w morze, by uniknąć aresztowania, kontrastuje z rzeczowym, choć mało skutecznym podejściem ścigających ich policjantów, a wszystko to pod okiem dziesiątek fotoreporterów i dziennikarzy. Bo też medialny show wokół trwającego kryzysu jest jednym z głównych tematów tego filmu. Z jednej strony mamy migrantów i uchodźców, którzy w wyniku decyzji francuskich władz o zamknięciu granicy znaleźli się w próżni, z drugiej – media, które przyciąga jedynie sensacyjny temat. W symbolicznym skrócie przedstawiają to pierwsze ujęcia filmu – fotografowie poszukujący dramatycznych kadrów uwijają się wokół rozrzuconych po skałach ciał śpiących ludzi. Demonstracje przybyszy nie zwracają niczyjej uwagi, wielkie zainteresowanie reporterów wzbudzają za to przepychanki z policją. Do odbiorców dotrze tylko dramatyczny obraz pozbawiony kontekstu, który łatwo poddaje się manipulacji.

Świetlica Krytyki Politycznej „Na Granicy”

PONIEDZIAŁEK, 11.04.2016, 18:20

SALAM

reż. Zach Ingrasci, Chris Temple (USA, Jordania 2015, 75')

+ dyskusja z **Maurycym Kulakiem** (Amnesty International)

Młodzi Amerykanie w obozie dla syryjskich uchodźców w Jordanii.

Chris Temple i Zach Ingrasci postanowili pokazać Zachodowi, jak to jest żyć w drugim co do wielkości obozie dla uchodźców na świecie – Za'atari w Jordanii, 11 kilometrów od granicy z Syrią. Współpracując z UNHCR, International Rescue Committee i Save the Children, uzyskali dostęp do obozu i zdecydowali, że zyski z filmu przekażą właśnie tym organizacjom. Młodzi filmowcy nie bardzo wiedzieli, czego się spodziewać i jak się zachować na miejscu, ale postawili sobie za cel zamieszkać w obozie w namiocie i zdobyć zaufanie uciekinierów z Syrii. Okazało się to łatwiejsze niż zakładali, spotkało ich ciepłe przyjęcie i otwartość. Powstał film szczery i intymny, pokazujący codzienne zmaganie się z rzeczywistością i ludzi starających się żyć normalnie mimo traumy czającej się w każdym wspomnieniu.

Świetlica Krytyki Politycznej „Na Granicy”

WTOREK, 12.04.2016, 17:00

KAPITULACJA

reż. Stephen Maing (USA 2015, 24')

+ dyskusja z **Maurycym Kulakiem** (Amnesty International)

Amerykański analityk z Departamentu Stanu oskarżony o ujawnienie prasie tajemnicy państwowej.

Przyjęcie pożegnalne dla przyjaciół jedenastoletniego Stephena Kima i jego siostry odbyło się w ich rodzinnym mieszkaniu w Seulu w 1976 r. Kilkanaście lat później Kim kończy studia magisterskie z bezpieczeństwa narodowego na Uniwersytecie Harvarda, a następnie studia doktoranckie na Uniwersytecie Yale. W 2008 r. rozpoczyna pracę jako analityk w Departamencie Stanu, gdzie zajmuje się monitorowaniem programu nuklearnego Korei Północnej. Z raportów przygotowywanych przez Kima korzystają specjaliści i politycy takiego szczebla, jak Henry Kissinger czy Dick Cheney. Kariera Stephena Kima załamuje się w sierpniu 2010 r., kiedy na podstawie ustawy o szpiegostwie niespodziewanie zostają mu postawione zarzuty o stworzenie zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego przez ujawnienie tajnych informacji reporterowi telewizji FOX. Choć w opinii wielu specjalistów oskarżenia te wydają się nieuzasadnione, Kim może zostać skazany nawet na 15 lat więzienia. „Kapitulacja” to intymny i niezwykle poruszający portret degradacji człowieka, który przegrywa rozgrywkę z aparatem państwa i musi porzucić swoje dotychczasowe życie. Stephen Maing, reżyser prezentowanego na WATCH DOCS w 2012 r. „Wielkiego chińskiego firewalla”, obnaża bezwzględną politykę administracji Obamy wymierzoną w działania potencjalnych sygnalistów i towarzyszy Kimowi podczas ostatnich kilku dni, które ten będzie mógł spędzić na wolności.

Świetlica Krytyki Politycznej „Na Granicy”

WTOREK, 12.04.2016, 17:40

CYFROWI DYSYDENCI

reż. Cyril Tuschi (Niemcy, Norwegia 2015, 90')

+ dyskusja z **Maurycym Kulakiem** (Amnesty International)

Sygnaliści, którzy ujawnili światu skalę cyfrowej inwigilacji - i odpowiedź władz.

Dla jednych bohaterowie dla innych zdrajcy: Edward Snowden, William Drake i Thomas Binney oraz Annie Machon. W chwili, gdy podjęli decyzję o ujawnieniu tajnych dokumentów i złamaniu tajemnicy państwowej, stali się celem dla tych samych służb, dla których dotychczas pracowali. Co ich skłoniło do tak brzemiennych w skutki decyzji i – czy było warto? Jak bardzo zniszczono im życie przy użyciu środków prawnych i pozaprawnych oraz medialnej nagonki? Jak dalece nasze prawo do prywatności jest już tylko iluzją wobec wszechobecnej inwigilacji i czy sygnaliści, odsłaniający brutalną prawdę, mają na kogo liczyć? Odpowiedzi za te pytania poszukuje Cyril Tuschi w swoim najnowszym filmie. Nie mogło w nim zabraknąć także Daniela Ellsberga – ojca wszystkich whistleblowerów – i Juliana Assange’a, który – płacąc za to wysoką cenę – wprowadził demaskowanie bezprawnych poczynań rządów i służb specjalnych w erę cyfrową.

Uniwersytet Śląski, sala 02 (ASK)

ŚRODA, 13.04.2016, 9:00

CIĄGLE WIERZĘ

reż. Magdalena Mosiewicz (Polska 2011, 40')

+ dyskusja z **dr Anną Drożdż** (Uniwersytet Śląski)

Projekcja z audiodeskrypcją dla osób niewidomych i słabowidzących

Jakim domem jest dla Ewy Hołuszko wolna Polska?

Magda Mosiewicz, opowiadając historię Ewy Hołuszko, nie musiała kreować metafor. Chciałoby się powiedzieć, że metafora tam po prostu była, tak silnie życiorys Ewy narzuca myśl o dwóch przemianach. O transformacji osoby i transformacji kraju. Pierwsza zresztą na najgłębszym poziomie to nie tyle przemiana, ile korekta – chirurgiczna korekta płci, bo Marek Hołuszko od zawsze wiedział, że jest kobietą. Teraz po prostu może być sobą. Społecznie jednak, to wielka zmiana, podobnie jak głęboko społecznie zmieniała się Polska po 1989 r. Marek o te zmiany walczył, był współtwórcą Solidarności, doradzał strajkom w placówkach podległych resortom siłowym, w stanie wojennym działał w konspiracji, aresztowany, w śledztwie nie sygnął nikogo z kolegów. Jakim domem jest teraz wolna Polska dla Ewy Hołuszko? I czy jest taką Polską, o jaką walczył Marek? Ewa ciągle wierzy, że zmiany są możliwe, jeśli się o nie uparcie walczy. Trudno o bardziej wiarygodną rzeczniczkę tej wiary.

Uniwersytet Śląski, sala 02 (ASK)

ŚRODA, 13.04.2016, 10:00

BEZ WYJŚCIA. HISTORIA REHTAEH PARSONS

reż. Rama Rau (Kanada 2015, 48')

+ dyskusja z **dr Anną Drożdż** (Uniwersytet Śląski)

Zgwałcona na imprezie dziewczyna, doprowadzona do samobójstwa przez falę sieciowego hejtu.

Życie 15-letniej Rehtaeh Parsons zamieniło się w piekło po jednej imprezie. Została zgwałcona przez kolegów w domu jednego z nich, czego z powodu nadmiaru wypitego alkoholu nie mogła pamiętać. Następnego dnia zdjęcie dokumentujące gwałt, za sprawą napastników, znalazło się w sieci. Zostało udostępnione tysiące razy w całej Kanadzie, a próby uzyskania pomocy policji przez 15-latkę i jej rodziców kończyły się niepowodzeniem. Dwa lata ciągłych upokorzeń i znęcania się doprowadziły do tragicznego samobójstwa Rehtaeh. Jej śmierć odbiła się echem na całym świecie, wywołując szeroką dyskusję na temat cyberprzemocy, kultury gwałtu i przemocy seksualnej w Internecie. Dzięki rosnącej presji społecznej i medialnej, kampanii internetowej oraz zaangażowaniu Anonymous, którzy zagrozili ujawnieniem tożsamości gwałcicieli, lokalny rząd Nowej Szkocji oraz Kanadyjska Królewska Policja zdecydowały o otwarciu sprawy i postawieniu napastników przed sądem. W 2014 roku Kanada, jako jedno z pierwszych państw na świecie, przyjęła prawo umożliwiające zwalczanie cyberprzemocy, nazywane również Prawem Rehtaeh.

Uniwersytet Śląski, sala 02 (ASK)

ŚRODA, 13.04.2016, 11:00

POŻEGNANIE Z AFRYKĄ

reż. Iiris Härmä (Finlandia 2015, 84')

+ dyskusja z **dr Anną Drożdż** (Uniwersytet Śląski)

Fińsko - ugandyjska organizacja wspierająca kobiety oskarżona o propagowanie homoseksualizmu.

Pożegnanie z Afryką” to przede wszystkim historia przyjaźni na całe życie. Riitta i Kata od 25 lat pracują razem na trudnym polu edukacji seksualnej w konserwatywnej Ugandzie. Riitta jest niezamężną Finką tuż przed emeryturą, rozwiedziona Ugandyjka Kata to jej najlepsza przyjaciółka. Mieszkają razem od lat – dla Katy, jej dzieci i wnuków Riitta jest częścią rodziny. Całe życie oddały swojej misji: w międzynarodowej organizacji pozarządowej organizują warsztaty dla kobiet i mężczyzn o seksualności, planowaniu rodziny, antykoncepcji, zdrowiu seksualnym, równouprawnieniu. Dyskutują z hierarchami. Burzą stereotypy i inspirują miejscowe kobiety. Wszystko to nie pozostaje bez echa – tuż przed powrotem Riitty na stałe do Finlandii zostają oskarżone o szerzenie dewiacji, homoseksualną propagandę i deprawowanie dzieci. Reżyserka podpatruje bohaterki w tych trudnych chwilach, kiedy czeka je pożegnanie być może na zawsze, a dzieło ich życia jest zagrożone.

Świetlica Krytyki Politycznej „Na Granicy”

ŚRODA, 13.04.2016, 17:00

PŁOMIEŃ

reż. Andre Andreev, Dan Convert (USA 2015, 23')

+ dyskusja z **dr Joanną Wowrzczką** (Uniwersytet Śląski, Krytyka Polityczna) oraz **dr Michałem Rauszerem** (Uniwersytet Śląski)

Bułgaria 2013 - samospalenia jako metoda społecznego protestu.

Początek 2013 roku. Z powodu zastraszająco wysokich cen gazu i elektryczności Bułgarię wstrząsają największe od 1989 roku protesty uliczne. Obok demonstracji, blokad ulic i starć z policją pojawia się metoda protestu nieznana wcześniej bułgarskiej historii - w akcie sprzeciwu siedem osób dokonuje samospaleń. Jedną z nich jest bohater filmu, 37-letni artysta i pracownik budowlany, Plamen Goranow. Poprzez rozmowy z jego przyjaciółmi i dziennikarzami autorzy „Płomienia” próbują dotrzeć do powodów, które pchnęły Goranowa do tak skrajnego czynu.

Świetlica Krytyki Politycznej „Na Granicy”

ŚRODA, 13.04.2016, 17:30

I WTEDY...

reż. Daniel Schioler (Kanada 2015, 30')

+ dyskusja z **dr Joanną Wowrzechką** (Uniwersytet Śląski, Krytyka Polityczna) oraz **dr Michałem Rauszerem** (Uniwersytet Śląski)

Nieoczywiste historie obywatelskiego nieposłuszeństwa w archiwalnych materiałach.

Ten zmontowany wyłącznie z fascynujących materiałów archiwalnych krótki film w pół godziny przybliży nam przełomowe momenty w historii obywatelskiego nieposłuszeństwa w USA. Od palenia dokumentów wykradzionych z komisji rekrutacyjnych podczas wojny w Wietnamie, poprzez nieznane szerzej szczegóły protestów podczas Konwencji Demokratycznej w Chicago, aż po niemal dwuletnią okupację wyspy Alcatraz przez Indian z Red Power w latach 1969-71. Wspaniałe przykłady grupowych działań non-violence i wyczyny samotników bez lęku stojących naprzeciw całej potęgi państwa: dokument Schiolera to krótka, przejmująca lekcja historii – i hołd dla zapomnianych bohaterów demokracji.

Świetlica Krytyki Politycznej „Na Granicy”

ŚRODA, 13.04.2016, 18:10

MADE IN BY

reż. Luigi Milardi (Włochy, Białoruś 2015, 52')

+ dyskusja z **dr Joanną Wowrzczką** (Uniwersytet Śląski, Krytyka Polityczna) oraz **dr Michałem Rauszerem** (Uniwersytet Śląski)

Niezależni białoruscy artyści i cena, jaką płacą za niezależność.

Filmy o Białorusi często pojawiają się w programie WATCH DOCS – "ostatnia dyktatura Europy" nie przestaje inspirować filmowców. W tym roku wybraliśmy dla naszych widzów "Made in BY" – dokument, który różni się od dotychczas pokazywanych przez nas obrazów. Nie zobaczymy w nim więźniów politycznych, represjonowanych opozycjonistów czy tłumionych siłą protestów ulicznych. Poznamy za to białoruskich artystów, którzy zdecydowali się tworzyć w warunkach dobrze działającej maszyny strachu, rezygnując z emigracji, coraz częściej wybieranej przez młodych ludzi. Bohaterowie "Made in BY" nie godzą się na narzucone im role w "teatrze absurdu". Białoruscy twórcy dzielą się na tych, którzy te role przyjęli, uczestnicząc w oficjalnym życiu artystycznym kraju i na tych, którzy wybierają niezależność, płacąc za to wysoką cenę. Utrata pracy na uczelni za ustawienie kilku kolorowych sześciątów w przestrzeni publicznej to tylko jeden z wielu przykładów. Trzeciej drogi w tym „teatrze” nie ma. „Made in BY” to świeże spojrzenie na Białoruś oczami ludzi wybierających sztukę jako sposób walki o wolność, o której inni przestali już dawno marzyć.

Herbaciarnia zamkowa LAJA

CZWARTEK, 14.04.2016, 16:00

NI HAO HOLLAND

reż. Willem Timmers (Holandia 2015, 25')

+ dyskusja z **mgr Jakubem Dziewitem** (Uniwersytet Śląski)

Chińscy turyści w Holandii - egzotyka à rebours.

Po świetnym dokumencie „Z kamerą wśród ludzi”, przedstawiającym turystkę do „egzotycznych krajów” jako gorzką komedię omyłek, tym razem Willem Timmers z równym talentem, poczuciem humoru i antropologiczną wyobraźnią prezentuje egzotykę à rebours – chińskie turystki w Holandii. W poszukiwaniu „autentyczności” wyjeżdżają ze swojego wielkiego miasta, by poznać „tradycyjną”, rolniczą kulturę holenderskiej wsi. Gdzie z kolei holenderscy gospodarze ubierają je w chodaki i kładą do łóżek z zamierzczłtych epok. Podobnie jak w poprzednim filmie także tu zderzenie obu perspektyw – zwiedzających i goszczących – owocuje znakomitymi efektami komicznymi, ale też pobudza do niebanalnej refleksji nad międzykulturową psychologią i etyką.

Herbaciarnia zamkowa LAJA

CZWARTEK, 14.04.2016, 16:30

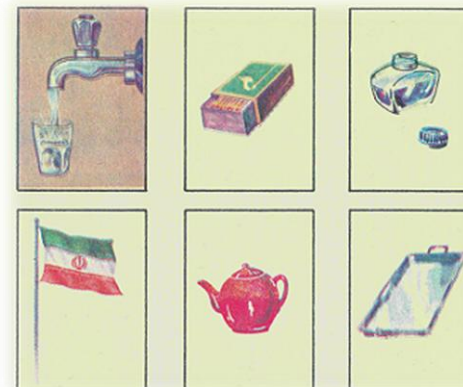
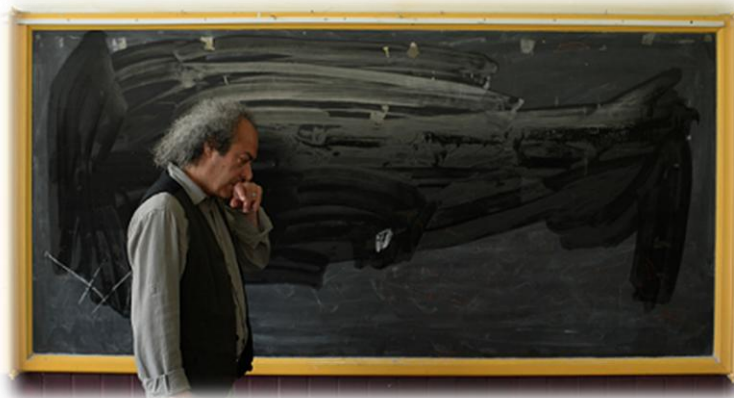
I JAK IRAN

reż. Sanaz Azari (Belgia 2014, 50')

+ dyskusja z **mgr Jakubem Dziewitem** (Uniwersytet Śląski)

Kreacyjny dokument o irańskiej tożsamości - lekcje perskiego z opublikowanego po rewolucji islamskiego elementarza.

Obraz Iranu na Zachodzie, zarówno w mediach jak i w popkulturze, od wielu lat kształtowany jest wokół stereotypów, redukujących myślenie o tym państwie do zagrożenia związanego z programem nuklearnym i opozycji między tendencjami wolnościowymi, a reżimową teokracją. W kreacyjnym dokumencie Sanaz Azari, który bez wątpienia można nazwać rozprawą na temat irańskiej tożsamości, reżyserka, z wykształcenia fotograficzka i scenografka, zwraca się ku sztukom wizualnym, by wyjść poza ten paradygmat i spróbować zrozumieć kraj, który musiała opuścić jako dziecko. „I jak Iran” to rejestracja lekcji perskiego. Wychowana w Belgii Azari postanawia nauczyć się go właściwie od podstaw. Głównym źródłem wiedzy o ojczyźnie są dla autorki historie przytaczane przez jej charyzmatycznego nauczyciela. Zasady gramatyki stanowią dla niego jedynie pretekst dla dużo bardziej złożonych rozważań. Rola Azari nie ogranicza się jednak do rejestracji. Jej głównym narzędziem retorycznym staje się montaż. Reżyserka posługuje się ilustracjami z perskiego elementarza, wydane już po wybuchu rewolucji islamskiej, jednak nie koncentruje się na najbardziej oczywistych zmianach, jakie były jej skutkiem. Film Azari to wizualna gra z językiem i zasadami semiotyki, w której z każdą kolejną minutą obraz Iranu staje się bardziej nasycony i subiektywny.

Herbaciarnia zamkowa LAJA

PIĄTEK, 15.04.2016, 17:00

TWARZ UKRAINY - CASTING NA OKSANĘ BAIUL

reż. Kitty Green (Australia 2014, 7')

Casting to roli symbolu niepodległej Ukrainy niespodziewanie ujawnia wojenne wspomnienia kilkuletnich bohaterek.

Kitty Green odwołuje się w swoim najnowszym krótkim filmie do postaci Oksany Baiul – pierwszej ukraińskiej medalistki olimpijskiej i symbolu odrodzonego państwa. Na ekranie widzimy po kolei kilkanaście dziewczynek odgrywających rolę narodowej bohaterki, której emocjonalna reakcja na olimpijski triumf niegdyś zjednoczyła Ukrainę. Dziś sytuacja w kraju jest jeszcze trudniejsza niż wówczas: tży kilkuletnich bohaterek filmu nie są wynikiem dziecięcej egzaltacji, lecz dotarcia do przejmujących wojennych wspomnień.

Herbaciarnia zamkowa LAJA

PIĄTEK, 15.04.2016, 17:10

MÓWIĄC O ROSE

reż. Isabel Coixet (Hiszpania 2015, 30')

Rose Lokissim - niezłomna opozycjonistka z Czadu, zamordowana przez reżim Hissene'a Habre.

Kiedy w porzuconych aktach tajnej policji Hissana Habré, byłego dyktatora Czadu, działacze Human Rights Watch odkryli przypadkiem teczkę Rose Lokissim, mogli przeczytać między innymi, że podczas ostatniego przesłuchania Rose rzuciła śledczym: „Nawet jeśli mnie zabijecie, Czad mi kiedyś podziękuje i historia będzie o mnie pamiętać”. 29 lat później Isabel Coixet w pięknym i prostym filmie z narracją Juliette Binoche spełnia tę zapowiedź, przedstawiając światu wzruszające świadectwa współwięźniów o prawdziwie heroicznej postaci, która zapłaciła najwyższą cenę za podtrzymywanie ich na duchu, tajne przekazywanie o nich informacji rodzinom na wolności, a zwłaszcza – prowadzenie więziennego dziennika. Tymczasem były krwawy dyktator stanął wreszcie po latach przed specjalnym sądem w Senegalu.

Herbaciarnia zamkowa LAJA

PIĄTEK, 15.04.2016, 17:50

CENA POKOJU

reż. Joey Boink & Sander Wirke (Holandia, Gwatemala, Hiszpania, 2015, 77')

Pierwsza gwatemalska prokurator generalna walczy o postawienie przed sądem byłego prezydenta odpowiedzialnego za ludobójstwo Indian.

Claudia Paz y Paz, pierwsza kobieta na stanowisku prokuratora generalnego Gwatemali jest też pierwszym w historii prokuratorem, któremu udało się postawić przed krajowym sądem byłego szefa państwa pod zarzutem ludobójstwa. Generał Efraín Ríos Montt ma na sumieniu systematyczne masakry ludności indiańskiej w czasie gwatemalskiej wojny domowej. Paz y Paz uderzyła też skutecznie w narkotykowe kartele i skorumpowanych polityków. Odważnie broniła ofiar naruszeń praw człowieka i przemocy wobec kobiet. Nie mogła spodobać się elitom jednego z najgłębiej pogrążonych w przemocy państw świata, które czuły się tu ponad prawem... Historia jej dramatycznej walki została przez Joey'a Boinka sfilmowana z bliska. Udało mu się stworzyć wielowymiarowy portret subtelnej i niezwykle silnej kobiety i jednocześnie epicką opowieść, której napisana przez historię dramaturgia przez cały czas utrzymuje widza w napięciu.

Herbaciarnia zamkowa LAJA

SOBOTA, 16.04.2016, 17:00

CZECZENIA. WOJNA BEZ ŚŁADU

reż. Manon Loizeau (Francja 2015, 80')

+ dyskusja z **Maurycym Kulakiem** (Amnesty International)

Czeczenia dziś - kult Kadyrowa w stalinowskim stylu i terror wymuszanych „zaginięć”.

Human Rights Watch (HRW) to jedna z najbardziej kompetentnych organizacji zajmujących się ochroną praw człowieka na świecie. Jej słynne z obiektywizmu i rzetelności raporty piętnują wszelkie naruszenia praw jednostki, nie tylko w krajach rządzonych przez bezwzględnych dyktatorów, ale także w tak zwanych starych demokracjach. Tytułowy E-Team (Emergency Team) to zespół ekspertów HRW, którzy w momentach kryzysowych na miejscu najcięższych zbrodni, niejednokrotnie z narażeniem życia, badają świeże ślady, gromadzą zeznania świadków i dowody rzeczowe. Autorzy filmu towarzyszą członkom E-Teamu podczas kilku niebezpiecznych misji. Nerwowe ujęcia z ręki pozwalają nam niemal fizycznie odczuć stres nieustannie towarzyszący im w pracy. Anna i Ole udają się do Syrii, by na miejscu zbadać kwestię używania przez siły rządowe zakazanych przez prawo międzynarodowe bomb kasetowych. Kamera z bliska rejestruje szczegóły wyprawy: szaleńczy bieg przez zieloną granicę między Turcją a Syrią, momenty grozy podczas ostrzału, rozpacz ludzi, którzy przed chwilą stracili bliskich i nieoczekiwane wyznanie Anny, która oznajmia mężowi, że jest w ciąży. Kolejne misje, kolejne państwa: czwórka protagonistów przemierza coraz to nowe miejsca konfliktów, w nadziei na to, że ujawnienie szokującej prawdy zmusi w końcu społeczność międzynarodową do działania.

Herbaciarnia zamkowa LAJA

SOBOTA, 16.04.2016, 18:30

DRUŻYNA E

reż. Katy Chevigny, Ross Kauffman (USA 2014, 90')

Pokaz w ramach WATCH DOCS Zrób to sam

Drużyna ekspertów Human Rights Watch zbierająca dowody naruszeń praw człowieka w najbardziej zapalnych punktach globu.

Odkrywając przerażającą rzeczywistość terroru i strachu za lśniąca fasadą odbudowanego Groznego, Manon Loizeau nie pozwala nam zapomnieć o wciąż trwającym dramacie Czeczenii. Z jednej strony uważnie obserwuje to, co rzuca się w oczy – rozbudowane rytuały ku czci Ramzana Kadyrowa, w czysto stalinowskim stylu kultu jednostki. Z drugiej – dzięki starannej dokumentacji zaświadcza o skali terroru wymuszanych zaginięć. Oficjalne masowe uroczystości, gloryfikujące nie tylko Kadyrowa, ale i Putina, przywodzą na myśl orwellowskie Ministerstwo Prawdy, w swoich wysiłkach stworzenia nowej tożsamości narodowej, w której nie byłoby śladu po dwóch krwawych wojnach. Tylko parę odważnych kobiet – krewnych wojennych ofiar – nadal poszukuje ich grobów. Ludzie boją się mówić i jedynie rosyjska pozarządowa organizacja Komitet Przeciw Torturom waży się rozmawiać z rodzinami szukającymi zaginionych. Nieustannie przeciwstawiając obrazy błyszczących wieżowców i kolorowych parad szeptanej jedynie prawdzie o opresji, Loizeau tworzy przejmujący portret narodu w stanie wielkiego zagrożenia.

dr hab. Anna Gomółka – adiunkt w Zakładzie Teorii i Historii Kultury (Instytut Nauk o Kulturze, Uniwersytet Śląski w Katowicach), filolog i kulturoznawca. Autorka dwóch monografii oraz ponad osiemdziesięciu artykułów. Redaktorka i współredaktorka ośmiu monografii wieloautorskich; współredagowała m.in. (współ z Małgorzatą Rygielską) tom *Starość jako wyobrażenie kulturowe* (Katowice 2013).

Maurycy Kulak – z wykształcenia historyk sztuki. W latach osiemdziesiątych nieśmiało próbował działać w opozycji demokratycznej. W Amnesty International od 2008 roku, od 2013 aktywny uczestnik akcji AI i edukator, związany z grupą krakowską tej organizacji. Mimo, że w pracy zawodowej zaprzedał duszę obcemu kapitałowi, nie zapomniał o prawach człowieka, a nawet nauczył się o nich mówić.

dr Anna Drożdż – doktor etnologii, adiunkt w Zakładzie Etnologii i Geografii Kultury Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Śląskiego. Zajmuje się zagadnieniami związanymi z kulturą tradycyjną szczególnie tymi, które odnoszą się do jej aspektów społecznych i symbolicznych. Prowadzi zajęcia poświęcone antropologii płci oraz roli i znaczeniu kobiety i kobiecości w kulturze tradycyjnej.

dr Joanna Wowrzeczka - malarka (dr od 2008) i socjolożka (dr od 2004). Współzałożycielka Galerii „Szara” w Cieszynie. Zajmuje się badaniem pola sztuki w Polsce oraz problemem zdominowanych, a także wyprowadzaniem studentów z murów uniwersytetu w tzw. siną dal. Koordynatorka Świetlicy Krytyki Politycznej „Na Granicy” w Cieszynie.

dr Michał Rauszer – etnograf i kulturoznawca. Asystent w Zakładzie Antropologii Pogranicza i Społeczności Lokalnych Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Śląskiego. Autor książki *Homo frajer. Nieświadome wymiary kultury*. Jego zainteresowania badawcze skupiają się na zagadnieniach związanych z tożsamością kulturową: od tożsamości w obszarze buntu, przez badania nad folklorem nacjonalistycznym, aż po „biopolitykę ludu”. Ponadto zajmuje się psychoanalizą lacanowską i współczesną myślą krytyczną.

mgr Jakub Dziewit – asystent w Zakładzie Teorii i Historii Kultury Instytutu Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych Uniwersytetu Śląskiego. Jego zainteresowania związane są z kulturową historią fotografii i fotografią antropologiczną. Redaktor serii wydawniczej HiT Kultury, redaktor tematyczny i wydawniczy czasopisma naukowego „Laboratorium Kultury”, członek redakcji czasopisma popularnonaukowego „Pracownia Kultury”. Autor książki *Aparaty i obrazy. W stronę kulturowej historii fotografii*.

Materiały i informacje: Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Festiwal WATCH DOCS (www.watchdocs.pl)

Opracowanie: Santana Murawska, Watch Docs – Cieszyn

Organizacja: Natalia Kałuża, Santana Murawska, Koło Naukowe Etnologów UŚ